

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Η ΠΑΡΑΞΕΝΙΕΣ ΤΟΥ ΓΟΛΔΣΜΙΘ

(Ένας μεγάλος συγγραφέας, διαρκώς κευρελής, ρυπαρός, γκρινιάρης και γρυσούλης)

Όλαβερ Γόλδσμυθ, ένας από τους μεγαλύτερους συγγραφείς της Άγγλιας, ο άθνατος δημιουργός του «Εφημερίου του Ουάκεφιλδ», του έπους «Ο Ταξιδευτής» και μιας κλασικής «Ιστορίας της Ελλάδος»—για ν' αναφέρουμε μονάχα τα κριότερα έργα του—ιπήρξε σ' όλη του τη ζωή ένας φτωχός και βασανισμένος άνθρωπος. Καί αν πολλοί από τους συγχρόνους του τον αγαπούσαν για την απρέλεια και την ψυχική καλοσύνη του και τον θαύμαζαν για τη συγγραφική του δύναμη, υπήρχαν και πολλοί άλλοι, οι οποίοι, παρεξηγώντας ώριμμένες άδυναμίες του, τον περιφρονοῦσαν ως συγγραφέα και τον θεωρούσαν άντιπαθέμενο μονάχα εβρονικών σχολίων...

Ο Γόλδσμυθ όμως είχε τη σατυρία τύχη νά συνδεθῆ με τόν Σαμουήλ Τζώνσον, τόν μεγαλύτερο Άγγλο κριτικό τοῦ 17 αἰῶνος καί ἕναν ἀπό τούς ἐξοχωτέρους διανοημένους τῆς Άγγλιας. Ο Τζώνσον, ἀνεύθια βαθύ καί ἐρευνητικό, κατάλαβε ἀμέσως τή σάθα τῆς ἰδιοφυΐας πού κορυβόταν κάτω ἀπό τούς ἀχαρούς τρόπους καί τήν αἰώνια καταισυχία τοῦ Γόλδσμυθ. Καί ἀφοσιώθηκε σ' αὐτόν, γιά νά τοῦ μείνῃ πιστός φίλος μέχρι θανάτου του.

Ένα ἀπόγευμα τοῦ 1764, ὁ Τζώνσον ἔλαβε ἀπό τόν Γόλδσμυθ ἕνα γράμμα, στό ὅποιο τόν παρακαλοῦσε νά πῆν πάχιστα νά τόν δῆ. Ο Τζώνσον ἀρνήσε τή ἔγκαιρα τῶν καί ἔσπεξε νά δῆ τί τόν ἤθελε ὁ Γόλδσμυθ. Βρήκε τόν συγγραφέα μέ τίς παντούφλες καί μέ τόν νυχτερινό του σκούφο. Τά ρούχα τοῦ Γόλδσμυθ δέν ἦσαν παρά καθαρά καί καινούργια. Ἐκείνα ὅμως πού φοροῦσε μέσ' στό σῆτι του, ἦσαν... ἀπεριγράττου ἀθλιότητες.

— Σώσε με! φώναξε ὁ Γόλδσμυθ τοῦ Τζώνσον, μόλις τόν εἶδε. Ἡ σπιτονοικοκυρά μου κλειδώσε τὰ καλά μου ρούχα καί μοῦ εἶπε πῶς δέν θά μοῦ τὰ δώσῃ, ἀν δέν τῆς ξεφλήσω τὰ τρία νόμια πού τῆς χωρῶ.

Ο Τζώνσον χαιροῦλεσε. Δέν ἦταν ἡ πρώτη φορά πού βοηθοῦσε τόν Γόλδσμυθ σέ ἀνάλογες... τραγικές περιστάσεις. Ἦξερε πῶς ὁ Τζώνσον δέν πληρονότανε καλά ἀπ' τούς ἐκδότες του, γιατί ἦταν ἄνθρωπος τῆς ἀνάγκης καί δέν τὰ κατάφερονε ποτέ νά κρατήσῃ τή θέση του. Ἡ «Ιστορία τῆς Ελλάδος»— ἕνα σύγγραμμα, τὸ ὅποιο στοίχισε πολλοὺς κόπους στό Γόλδσμυθ καί τὸ ὅποιο ὁ Τζώνσον θαύμαζε ἰξωροτικά γιά τήν ἀρχαιεπιτοική καί τήν ἀκριβολογία του— ἀπέφερε στοῦ συγγραφέα... τριάντα μονάχα λίρες.

Ἐν πάση περιπτώσει, ὁ Τζώνσον πληρώσε τὸ λογαριασμό τῆς σπιτονοικοκυρᾶς τοῦ φίλου του καί ἔδωσε συγγρόνος σ' ἕνα μικρὸ χρέματα ν' ἀγοράσῃ ἕνα μπαζάκι κοσῆ. Τὸ πρόσωπο τοῦ Γόλδσμυθ ἔλαμψε ἀπὸ χαρὰ, ὄχι τόσο ἐπειδὴ ἔβγαλε τὰ ρούχα του, ἀλλ' ἐπειδὴ θά ἔβλεπε χρῆσι. (Καί ὁ Θεὸς μονάχα ἔχει πῆ ἔβλεπε αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος).

— Δέν ἔχει κανένα καινούργιο βιβλίο σου, νά τὸ πούλῃς καί νά βγῆς ἀπὸ τὴ δύσκολη θέση; τὸν ρώτησε σὲ λίγο ὁ Τζώνσον.

— Ναι, ἔχω ἕνα μυθιστόρημα, ἀποκρίθηκε μ' ἀδιαφορία ὁ Γόλδσμυθ, μὰ δέν μοῦ πωλαρέσει.

— Δόμου το νά τὸ διαβάσω.
— Πάρτο!

Ὅσο προχωροῦσε ὁ Τζώνσον στήν ἀνάγνωσι τῶν χειρογράφων, τόσο ὁ θαυμασμός του μεγάλωνε. Διάφορα ἐπιφωνήματα

ἐνθουσιασμοῦ ἔβγαζαν ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ἀπὸ τὰ χεῖλη του, ἐνῶ ὁ Γόλδσμυθ τὸν κῆταζε μὲ δυσπιστία. Ὅταν ὁ Τζώνσον διάβασε διὰ τὰ χειρογράφα, ἀνεφώνησε:

— Μὰ αὐτὸ εἶνε πραγματικὸ ἀριστοῦργημα! Μ' αὐτὸ θά δοξαστῆς!

Ἡ πρόφρησι τοῦ μεγάλου κριτικοῦ βρήκε ἀληθινή. Τὸ βιβλίο ἐκεῖνο ἦταν τὸ μυθιστόρημα «Ο Ἐφημεριὸς τοῦ Ουάκεφιλδ», τὸ ὅποιο στερέωσε τὴ φήμη τοῦ Γόλδσμυθ. Χάρης μάλιστα στῆς ἐνεργείες τοῦ Τζώνσον, βρέθηκε ἕνας ἐκδότης νά τὸ ἀκριβολογήσῃ. Ὁ συγγραφέας πήρε ἑβδομήντα λίρες, ποσὸν σημαντικὸ γιά τὴν ἐποχὴ ἐκεῖνη.

Ἐκεῖνο ὅμως πού χαλοῦσε τόν Γόλδσμυθ, ἦταν ὁ παιδιάστικος ἐγοισμός του, οἱ ἀπότομοι τρόποι του, ἡ περιφρόνησι τὸν πρὸς κάθε τιποτῆς καλῆς συμπεριφοράς καί πρὸ παντός ἡ ὀμιλία του. Ὁ μεγάλος αὐτὸς συγγραφέας δέν ἤξερε ν' ἀραδιάσῃ λέπτε φράσεις στῆ σκέψι, χωρὶς νά πῆ καί μὰ ἀνοησία ἢ καμιά βοηλολογία!

Τὸ περίεργο τώρα εἶνε, πῶς ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς πού δέν φημιζότανε οὔτε γιά τὴν ὀμορφιά του, οὔτε γιά τὴν καθαριότητά του, οὔτε καί γιά τὴν πνευματικὴν ὀμιλία του, εἶχε πολὺ μεγάλη ἰδέα γιά τὴν ἔξωτερή του ἐμφάνισι καί ἀπαυτοῦσε νά προκλή τὴν προσοχὴ καί... τὸν θαυμάσιο ὄλον τὸ κόσμον!

Κάποτε συνώδεψε στὸ Παρίσι διὰ χαριτωμένες νέες τῆς ἀγγλικῆς ἀριστοκρατίας. Ἦ κοπέλλες αὐτὲς τὸν πήρανε μαζί τους ἐπειδὴ χροαίοντουσαν ἕνα συνοδὸ καί ἐπειδὴ ἔξ ἄλλου ἔβαναν τὴ σκέψι πῶς ἕνας ἄνθρωπος μορφωμένος, ὅπως ὁ Γόλδσμυθ, τοῦς ἦταν πολὺ χρήσιμος σ' ἕνα ταξίδι σὲ μιά ἀγνωστὴ χώρα.

Ἐνοεῖται πῶς οὔτε γὰν πέφασε ἀπ' τὸ μυαλὸ τοῦ συγγραφέως ἡ σκέψις, ὅτι ἔπρεπε νά ἐπιμεληθῆ τὴν περιβολὴ του, τώρα πού θά συνώδετε διὰ κομψῆς καί ὀφραῆς νέες. Κι' ἔβανε τὸ ταξίδι στῆ Γαλλία μὲ τὰ παλιὰ, λερωμένα ρούχα του. Ὅστόσο, ὅταν γύρισαν στὸ Λονδίνο καί τὸν ρώτησαν οἱ φίλοι του τί ἐντύπωσι τοῦ ἔβαναν οἱ Γάλλοι καί ἰδίως οἱ Παρισίνοι, ὁ Γόλδσμυθ ἀποκρίθηκε μ' ἕναν περιφρονητικὸ μορφασμό:

— Γέλοιοι καί ἐπιπόλοιοι ἄνθρωποι! Φαντασθῆτε: προσέβανε ὄλο τίς διὰ δεσποινίδες πού συνώδεμα καί ποτὶ δέν δώσανε σὲ μένα τὴν παραμικρὴ σημασία!

Τὸ κομψόγραμμα ὅμως τῆς ματαροδοξᾶς τοῦ Γόλδσμυθ εἶνε ἡ παρακάτω περιπέτεια:

Μιά μέρα, τὸν περίφημο Ἰταλικὸ μπαλέττο Φαντοστίνι ἔδωσε μιά παράστασι σ' ἕνα ἀριστοκρατικὸ σαλὸν τοῦ Λονδίνου. Μεταξὺ τῶν καλεσμένων, ἦταν καί ὁ Γόλδσμυθ. Ὅταν τελειώσε ἡ παράστασις, ὄλο οἱ παριστάμενοι ξέπασαν σ' ἐνθουσιώδη χειροκροτήματα. Μιά μικρὴ μάλιστα μπαλαρίνα, σοστή σὺμφίδια, ἀποθεώθηκε πραγματικά.

Ἐ! λουτόν! ὁ Γόλδσμυθ ζήλεψε ἐπειδὴ ἔβλεπε τέτοιες ἐκδηλώσεις ὑπὲρ τῆς μπαλαρίνας! Δέν μπορούσε νά καταλάβῃ πῶς ἦταν δυνατόν νά χειροκροτοῦν ἕνα ἄλλο ἄτομο καί ὄχι αὐτόν. Καί γεννήθηκε στὴν ψυχὴ του ἡ τρελλὴ ἐπιθυμία νά... ἐπισυμῆσῃ τὴ δόξα τῆς μπαλαρίνας καί ν' ἀποσπᾶσῃ καί αὐτὸς τὰ χειροκροτήματα τῆς ἐκλεκτῆς ὀμιγῆρας!...

— Ἀπορῶ πῶς σὰς ἐνθουσίασε ὁ χορὸς αὐτῆς τῆς μπαλαρίνας. Ἐγὼ ἔρω καλύτερα νά χορεύω. Καί ἰδοὺ ἡ ἀπόδειξις:

Καί τότε οἱ ἐμβρόντητοι παριστάμενοι εἶδαν τὸν κοινόχρητρο ἐκεῖνον καί κακοτυμμένο ἄνθρωπάκο, ὁ ὅποιος ὅμως δέν

Ὁ Τζώνσον διαβάζει τὸ χειρόγραφο τοῦ «Εφημεριὸ τοῦ Ουάκεφιλδ», τοῦ Γόλδσμυθ, καθισμένου πλάι του. (Σκίτσο τοῦ Ζιλμπερ).

Έπαινε να θεωρείται ένας από τους μεγαλύτερους και σοβαρότερους συγγραφείς της εποχής του, να σηκώνει με... χάρη το ένα πόδι και να προσπαθεί να κάνει μερικούς γύρους, όπως και η μπαλαρίνα!

Καταλαβαίνετε τώρα το αποτέλεσμα της χορευτικής αυτής επιδείξεως. Στον τρίτο γύρο, ο Γόλδσμυθ βοήθησε ξεπλωμένος φαρδύ-πλατιές στο πάτωμα!

Η παραξενιές αυτές ενός ανθρώπου που έδειχνε με τα βιβλία του πώς αποτελούσε μια ξεχωριστή δόνα, προκαλούσαν τα σχόλια και την κατάπληξη των φίλων του και ειρωνικές ή περιφρονητικές κρίσεις εκ μέρους εκείνων που δεν τον ήξεραν καλά.

— Ο Γόλδσμυθ έγινε ένας μεγαλοάνεστος... ήλιθος! συνήθιζε να λέει γι' αυτόν ο Βάλπολ.

— Δυστάξω να πιστέψω πώς ο άρχοντος αυτός άνθρωπος, έγραφε μόνος του τα βιβλία του! είτε κάποτε για το Γόλδσμυθ ο Τζέφρεν, ένας ποιητής διάσημος στην εποχή του, μά ληρονημένος σήμερα.

Μιά μέρα, ένας Γερμανός καθηγητής, περαστικός απ' το Λονδίνο, βρέθηκε σ' ένα φιλόλογικό κέντρο, αποτελούμενο από τόν Τζώνσον, τόν Γόλδσμυθ και άλλους συγγραφείς της εποχής. Ο Γόλδσμυθ, θέλοντας να καταπλήξει τόν ξένο, του μίλησε πολλή ώρα με παιδιάστιχο στίμφο κι' εγωισμό, χωρίς να λέει τίποτε το ουσιαστικό. Τέλος, η έπισημη του Γερμανού έξαντλήθηκε. Και σπαμάτρε απότομα την ακατάσχετη ρητορεία του Γόλδσμυθ με τα προσβλητικά λόγια:

— Δεν αφήνεται τόν κύριο Τζώνσον να μάς πη κάτι πιο σοβαρό!

Ο Γόλδσμυθ έμεινε άναυδος.

Μά ο Τζώνσον, θέλοντας να υπερασπίσει τόν φίλο του, είτε στο Γερμανό καθηγητή πώς δεν έκανε καλά να μιλά έτσι στον συγγραφέα του «Εφημερίων». Ο ξένος δεν είχε διαβάσει τόν περιήμο αυτό βιβλίο. Μόλις διαλύθηκε η συντροφιά, έτρεξε σ' ένα αναγνωστήριο κι' έζητησε τόν μητισόρμα του Γόλδσμυθ. «Υστερ' από δύο μέρες, παρουσιάζομαι στον συγγραφέα κι' άφου του ζήτησε συγγνώμη, τού φανέρωσε μ' ένθουσιώδη λόγια τόν θανατωτικό του για τήν περιγραφή του δύναμη!

Αν δεν ύπηρχε ο Τζώνσον, δεν θα βρισκόταν άνθρωπος να ενδιαφερθή για τήν κηδεία του Γόλδσμυθ, όταν ο βασανισμένος αυτός άνθρωπος έβλεπε επί τέλους τή μάτια του, γυμνός και φτωχός, όπως φτωχός πέραςε κι' όλη του τή ζωή!

Μά ο Τζώνσον, που δεν έπαψε ν' αγαπά, να θαυμάζει και να συγχωρή τόν Γόλδσμυθ για όλα τή μικροελαττώματά του, φρόντισε να ταφή ο φίλος του σ' ένα μαρμαρένο μνήμη στο ιστορικό κοιμητήριο του άββάτου του Οδεστίνιαντερ, εκεί δηλαδή που είναι θαμένοι οι έξοχώτεροι άνδρες της Αγγλίας.

Και μετά τόν θάνατο του Γόλδσμυθ, ο μεγαλόκαρδος Τζώνσον έξακολούθησε να υπερασπίσει τή μνήμη του φίλου του. Δεν επέτρεπε σέ κανένα να κακολογή μισοτά του τόν νεκρό.

Σ' ένα γεύμα που έδοσε σέ σπίτι του ο μεγάλος ζωγράφος Ράινολντς, μερικά πρόσωπα έξεφράσθησαν ειρωνικά για τή βιβλία και για τόν χαρακτήρα του Γόλδσμυθ. Τότε ο Τζώνσον σημάθηκε βροθός και κατακόκκινος απ' τόν θυμό του, άποστόμασε τούς έπικριτάς του νεκρού συγγραφέως τού «Εφημερίων» και τής «Ιστορίας της Έλλάδος» με τή έξιξη λόγια:

— Αν, κύριοι, έπρωξο να κατηγορήσουν τόν Γόλδσμυθ μόνάχα εκείνοι που θά είχαν τή δική του ευφρία και τή δική του μεγάλη καρδιά, σάς βεβαίω πώς δεν θα βρισκότανε μεταξύ σας κανένας κατηγορός του!...

Κόκκαλο οι έπικριτά.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΕΥΘΥΜΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

Μεταξύ φίλων:

— Ναι, τήν αγαπούσα τραλλά τήν Άννα και νόμιζα πώς είχε όλες τής χάρες. Αλλά χθές τόν βράδυ είδα κάτι σ' αυτή, που μου κατέστρεψε όλο τόν έρωτά μου!...

— Τι είδες;

— Είδα τόν... μπράτσο ενός φίλου μου γύρω στή μέση της!

Η ύπηρετρία (παύλωνιας μέσα στο σαλόνι). — Κυρία, κυρία, ο παπαγάλος έμαθε και λέει καινούργια λόγια.

Η κυρία (πρός τήν έπισκέπτρια). — Ακούτε; Ο Ζοζός μου εινε πολύ έξυπνος. Θυμάται και τήν τελευταία λέξη που θά πη ο σύγγός μου... (Πρός τήν ύπηρέτρια). Και τί λέει λοιπόν ο παπαγάλος μας;

Η ύπηρετρία. — Λέει... «Βουθάσσο πειά, γογκά καραμάξα λ».

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ

ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

— Από μιά ειδική στατιστική έρευνα που έκανε μιά μεγάλη γεωμανική έφημερίδα, άποδεικνύεται, ότι οι πιο καλοπληρωτά και οι πιο γρήγοροι στην έξοβληση των λογαριασμών τους, απ' όλες τής κατηγορίες τών ανθρώπων, εινε κατά σειράν οι υπάλληλοι Τραπεζών, οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι δάσκαλοι, οι λογιστά: έταρειών και οι δικηγόροι.

— Αναπόθετος δέ, καλοπληρωτά εινε κατά σειράν οι... κληρονομοί, οι εισοδηματία που έχουν άποχωρήσει απ' τής δουλειές τους, οι άπόστρατοι αξιωματικοί τού στρατού και τού ναυτικού.

— Οι πιο καλοπληρωτά απ' όλους τέλος, εινε οι τιτλούχοι, κόμητες δηλαδή, μαρκήσιοι, βαρώνοι, κλπ.

— Το Ταχυδρομείο τού Λονδίνου, κατά τή διάρκειά του περασμένου έτους, μετεβίβασε έν όλω 6.540.000.000 γράμματά, 158.000.000 δέματα, 48.000.000 τηλεγραφήματα και έξορήγησε 4.620.000 άδειες έγχαταστάσεως ραδιοφώνων.

— Το άριθώτερο απ' όλα τή μυρωδιά που ύπάρχουν στόν κόσμο, εινε τή άρωμα που βγαίνει από τόν ορχοειδή.

— Εινε δέ τόσο άριθό, ώστε οι άρωματοποιοί και άρωματοπώλαι δεν κατασκευάζουν ποτέ γνήσιο άρωμα ορχοειδών. Το άναμυγνών μόνον σέ διάφορα άλλα άρώματα, στή όποια δίνει τήν εύωδιά του.

— Στους δημοσίους δρόμους της Μεγάλης Βρετανίας κυκλοφορούν 365.000 αυτοκίνητα πολυτέλειας, απ' τή όποια τή 260.000 στην περιήχη τού Λονδίνου και τών περιχώρων.

— Από λεπτομερείς παρατηρήσεις των ειδών, έχει άποδειχθεί ότι τή ταχυδρομικά περιστερία στην εποχή μας δεν εινε πια τόσο γρήγορα, όσο ήσαν πρό είκοσιετίας.

— Τό πιο ήλιαιωμένο δέντρο της γής εινε μιά βελανιδιά που βρισζεται στό περιήμο δάσος της Γισσιάντ Νάστον, Πάρκ της Αμερικής. Η βελανιδιά αυτή εινε, ως ύπολογίζεται, ήλιαιός 3.800 έτών! Η διάμετρος δέ τού κορμού της φτάνει τή έντεκάμιση μέτρα.

— Σέ μιά σπηλιά της Αλάσκας βρέθηκαν τελευταία από αρχαιολόγους πολιούρνια εγείωτα από έλεφαντόδοντο, τή όποια εχρησιμεύαν άλλοτε για τή προκώμισσιν τή μάτια απ' τόν ήλιο και τόν χιόνι, στερεοποιούμενα πάνω απ' τή φρούδια.

— Οι παλαιοντολόγοι ύπολογίζουν, ότι τή εγείωσα αυτά έχουν κατασκευαστεί έδώ και χιλιάδες χρόνια.

— Στή Γερμανία έγιναν τελευταία ειδικά πειράματα, τή όποια άπέδειξαν ότι τόν πετροκόρβινο μπορεί να χρησιμοποιηθεί, είτε υγρό, είτε στερεό, ως λίπασμα των φυτών, με θαυμάσια αποτελέσματα.

— Στην Ταγκανίκα της Δυτικής Αφρικής κατεστράφη πρό δλίγον καιρού μιά δόξληρη πόλις από... τή παντρία.

— Μυριάδες παντκόων ένοσηψανε μιά μέρα εκεί ζαφρικά και άφου κατέστρεψαν πρώτα τή σπαρτά των χωραφιών, μπήκαν στήν πόλι.

— Οι κάτοικοι έτράπησαν πανικόβλητοι εις φυγήν, αφήνοντας τή αναθήματα παντρία να καταστρέψουν τή σπίτια τους και τή καταστήματά τους.

— Στό Παρίσι λανσαρίστηρε έφέτος μιά καινούργια ποιμάδα, για να στρούουν και να κολλούν τή μαλλιά, καιμωμένη από άραβική γόμμα και από σκόνη τεχνικών μετρημαντιών.

— Πλέτει κανείς πρώτα τή μαλλιά του με μιά λισπόν βαρειά και έπειτα τ' αλείφει με τήν ποιμάδα αυτή.

— Ο Αμερικανικός Έρωθός Σταυρός έμωρασε τόν περασμένο έτος βαυβαζερά ρούχα σέ δεκαπέντε εκατομμύρια άπόρους και τρέφλιον σ' άλλα είκοσι εκατομμύρια, στίς διάφορες χώρες της ύψηλιον και πρό πάντων στίς Ηνωμένες Πολιτείες και στην Κίνα.

— Η περιούλλογη των σκουαδιών τού Λονδίνου στοιχίζει στή Δημαρχία της άγγλικής πρωτεύουσας ένα εκατομμύριο λίρες έτησίως, δηλαδή έξακόσια εκατομμύρια δραχμές.

— Ας σημειωθεί, ότι τή σκουαδιία μιάς χρονιάς τού Λονδίνου, φτάνουν για να σκεπάσουν τριαντατρία στρέμματα γής, σέ ύψος τεσσάρων μέτρων!

— Ο περιήμιος κηνηδός Φράγκ Όνράε ένοτόωσε τελευταίως τή γρηει που ζυγίζαν 450-500 κιλά καθήμη.

— Η άρκουδεις ζυγίζον συνήθως 600 κιλά.

— Τό βαρύτερο ζώο τού κόσμου εινε ή φάλαινα. Υστερα έρχονται ο έλέφαντας, ο ιπποπόταμος και ο ρινόκερο.

— Ο άφρικανικός έλέφανς ζυγίζει πεντέμιση τόννους. Ο ύποκώτατος και ο ρινόκερο από δύο τόννους ο καθένας.

— Η καιμπαράδρα ζυγίζει μόλις ένα τόννο.

